

ΑΡΧΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΔΗΜΗΤΡ. ΕΜΜ. ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗ

ΕΤΟΣ 39ον (1959)
ΤΟΜΟΣ 39ος

ΤΕΥΧΟΣ Δ'
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ*

Υπό Δρος ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

- I. Εισαγωγή.
- II. Θεμελιώδεις Θεωρητικοί Άρχαι επί των οποίων στηρίζεται ή Πολιτική Πλήρους Άπασχολήσεως.
- III. Γενικοί Κανόνες Πολιτικής Πλήρους Άπασχολήσεως.
- IV. Κανόνες Πολιτικής Πλήρους Άπασχολήσεως εις τας Καθυστερημένους Χώρας.
- V. Ειδικοί Κανόνες Πολιτικής Πλήρους Άπασχολήσεως εις την Ελλάδα.
- VI. Έλεγχος του Πληθωρισμού, ως μέρους τής Πολιτικής Πλήρους Άπασχολήσεως.
- VII. Συμπέρασμα.

I. Εισαγωγή

§ 1. Άντικειμενικός σκοπός τής Οικονομικής Πολιτικής δέν νά είναι ή Πλήρης Άπασχολήσις τής Οικονομίας, καί, ει δυνατόν, τής Overfull Employment, δηλαδή τής λειτουργίας τής Οικονομίας At full Capacity.

Ή έξάλειψις τής Άνεργίας καί τής Ύποαπασχολήσεως, ή Σταθεροποίησης τής Πλήρους Άπασχολήσεως, ή πρόληψις των Κυμάνσεων, περιοδικών καί μακρας περιόδου, καί τής Μονίμου Τελματώσεως (τής Secular Stagnation) άποτελεϊ θρίαμβον τής Οικονομικής Έπιστήμης.

§ 2. Ή Πολιτική Πλήρους Άπασχολήσεως συνδυάζει δύο σκοπούς : α) την δημιουργίαν έργασίας δι' όλους καί β) την οικονομικήν ανάπτυξιν τής χώρας. Πάντοτε αύξεις τής Άπασχολήσεως σημαίνει καί αύξησιν του Έθνικού Εισοδήματος. Ένώ αύξεις του Έθνικού Εισοδήματος δέν σημαίνει πάντοτε καί αύξησιν τής Άπασχολήσεως. Με την αύξησιν τής Άπασχολήσεως καί την επίτευξιν τής Πλήρους Άπασχολήσεως τής Οικονομίας at full capacity, έχομεν την Μεγίστην Αύξησιν του Εισοδήματος.

§ 3. Ή Πλήρης Άπασχολήσις δέν είναι μόνον αντικειμενικός σκοπός, προς τον όποιον δέν νά συγκλίνουν όλα τά κυβερνητικά οικονομικά μέτρα,

* Άνακοίνωσις γενομένη εις την Έλληνικήν Έταιρίαν Οικονομικών Έπιστημών, εν Αθήναις, την 14ην Νοεμβρίου 1958.

ἀλλὰ εἶναι καὶ τὸ ἀκριβέστερον κριτήριον τῆς Ἴσορροπίας τῆς Οἰκονομίας. Ἡ Πλήρης Ἀπασχόλησις εἶναι τὸ μέτρον τῆς ὀρθῆς λειτουργίας τῆς Οἰκονομίας.

§ 4. Ἡ μεγαλύτερα συμβολὴ κάθε κράτους διὰ τὴν δημιουργίαν εὐημερούσης Ἀνθρωπότητας εἶναι ἡ ἐπιτευξις καὶ ἡ σταθεροποίησις τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως εἰς τὴν χώραν του.

§ 5. Σήμερον εἶναι ἐπιστημονικῶς δεδομένον ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ Οἰκονομικὴ Ἴσορροπία καὶ Πλήρης Ἀπασχόλησις διὰ τοῦ Ἀὐτοματισμοῦ λόγῳ τῆς ὑπάρξεως εἰς τὸ οἰκονομικὸν σύστημα Τριβῶν, Ἀκαμψιῶν καὶ Διεθνoῦς Ἀνταγωνισμοῦ.

Διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται ἐφαρμογὴ συστηματικῆς Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως εἰς κρατικὴν καὶ εἰς διεθνῆ κλίμακα.

§ 6. Τὸ ἔτος 1949 ὁ Ὄργανισμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἐκτιμῶν τὴν σοβαρότητα τοῦ θέματος τῆς Πολιτικῆς τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως ἀνέθεσε εἰς πέντε διακεκριμένους Οἰκονομολόγους τοὺς : John Maurice Clark, Arthur Smithies, Nicolas Kaldor, Pierre Uri καὶ E. Ronald Walker, νὰ μελετήσουν καὶ ὑποβάλουν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ προβλήματος.

Ἡ ὑποβληθεῖσα ἔκθεσις¹ μονοῦτι πλήρης τότε, δὲν ἀντιμετωπίζει τὰ προβλήματα τῆς Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως εἰς τὰς καθυστερημένας χώρας.

§ 7. Προκειμένου νὰ ἐφαρμόσωμεν Πολιτικὴν Πλήρους Ἀπασχολήσεως εἰς μίαν χώραν ἐξετάζομεν :

α) Ἐὰν ἡ χώρα εἶναι οἰκονομικῶς καὶ βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένη ἢ ἐὰν εἶναι καθυστερημένη καὶ ὑποανάπτυκτος.

β) Ἐὰν εἰς τὴν χώραν ἐπικρατῇ ἐλεύθερος συναγωνισμὸς καὶ ἐλευθέραι διαμέρφωσις τῶν τιμῶν καὶ τῶν Μισθῶν, ἢ ὑπάρχῃ Ἐλεγχόμενη, Διευθυνομένη Οἰκονομία.

γ) Ποῖαι μορφαὶ Ἀνεργίας ὑφίστανται 1) Φυσικὴ Ἀνεργία καὶ Ὑποαπασχόλησις—Natural Unemployment—τῶν καθυστερημένων χωρῶν, 2) Τεχνολογικὴ Ἀνεργία—Technological Unemployment—συνεπεία τῆς ἐφαρμογῆς νέων τεχνικῶν μέσων καὶ ἐκτοπίσεως ἐργατῶν, ἢ 3) Γενικὴ Ἀνεργία—General Unemployment—συνεπεία διαταράξεως τῆς οἰκονομικῆς Ἴσορροπίας.

§ 8. Ἡ Πολιτικὴ Πλήρους Ἀπασχολήσεως ἐφαρμόζεται ἐντὸς τῆς βραχυχρονίου λειτουργίας τοῦ συστήματος (in short-run equilibrium). Ἐνῶ ἡ μακροχρόνιος Πολιτικὴ Πλήρους Ἀπασχολήσεως (in the long-run) ἐφαρμόζεται ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὴν Πολιτικὴν Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως.

§ 9. Ἡ «Νέα Οἰκονομικὴ» τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξε ὁ J. M. Keynes (Ge-

1. «National and International Measures for Full Employment», United Nations, 1949.

eral Theory of Employment, Interest and Money, 1936) και οι μεταγενέστεροι Κεύνσιανοι Alvin Hansen, καθηγητής εις τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Harvard, Joan Robinson, καθηγήτρια εις τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Cambridge, Seymour Harris, καθηγητής εις τὸ Harvard, Abbas Lerner, καθηγήτης εις τὴν New School for Social Research, Torie Tarshis, καθηγητής εις τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Stanford, Kenneth Kurihara, καθηγητής εις τὸ Πανεπιστήμιον Rutgers, Paul Sweezy, Harvard University κλπ., ἀποτελεῖ τὸ κλειδί διὰ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ φαινομένου τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ διὰ τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τῆς Πολιτικῆς διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως.

II. Θεμελιώδεις θεωρητικαὶ Ἀρχαὶ τῆς Πολιτικῆς τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως

§ 10. Θεμελιώδεις Ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ Πολιτικὴ τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζομεν εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

α) Ἡ Ἀρχὴ τῆς Ἀλληλεξαρτήσεως τῶν δώδεκα μεταβλητῶν αἱ ὁποῖαι τοτελοῦν τὸ οἰκονομικὸν σύστημα.

= Ἀπασχόλησις (Employment)	Ψ = Πιστώσεις (Credit)
= Παραγωγή (Output)	r = Τόκος τῶν πιστώσεων (Rate of interest)
= Ποσότης κυκλ. χρήματος (Money)	C = Κατανάλωσις (Consumption)
φ = Κέρδος (Profit)	I = Ἐπενδύσεις (Investment)
l = Μισθοὶ (Wages)	X = Διεθνεῖς Συναλλαγαὶ
= Ἀμοιβὴ Κεφαλαίου (Capital's earnings)	Pr = Ἐπίπεδον Τιμῶν (Pricelevel)

αἱ ἡ παρεπομένη Ἀρχὴ τῆς Συναρτήσεως τῆς Ἀπασχολήσεως ἐκ τῶν δεκα μεταβλητῶν τοῦ συστήματος. Ἦτοι τὸ ὕψος τῆς ἀπασχολήσεως καὶ συνάρτησις.

$$N = f(\Pi, M, P\phi, W, R, \Psi, \frac{r}{I}, C, I, X, Pr)$$

αἱ ἡ αὐξήσις ἢ ἡ ἐλάττωσις τῆς ἀπασχολήσεως εἶναι συνάρτησις τῆς αὐξήσεως ἢ τῆς ἐλαττώσεως τῶν μεταβλητῶν

$$\delta N = f(\delta \Pi, \delta M, \dots, \delta Pr)$$

$$-\delta N = f(-\delta \Pi, -\delta M, \dots, \delta Pr).$$

Εἰς τὸ σύστημα ὁ τόκος τῶν πιστώσεων ἀποτελεῖ ἀντίστροφον μεταβλητὴν τοῦ συστήματος. Ἦτοι αὐξήσις τοῦ τόκου τῶν πιστώσεων (rate interest) προκαλεῖ ἐλάττωσιν τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ ἡ ἐλάττωσις τοῦ τόκου τῶν πιστώσεων προκαλεῖ αὐξήσιν τῆς Ἀπασχολήσεως (τὴν ἀνωτέρω φέρην ἀναπτύσσομεν διὰ πρώτην φοράν).

§ 11—β) Ἡ Ἀρχὴ ὅτι τὸ ὕψος τῆς Ἀπασχολήσεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς

Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως (*Aggregate Effective Demand*) τὴν ὁποίαν συνθέτουν τῆ λειτουργία τοῦ συστήματος αἱ μεταβληταί.

Αὔξησις τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως προκαλεῖ αὔξησιν τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ συστολή τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως προκαλεῖ συστολὴν τῆς Ἀπασχολήσεως.

$$\begin{aligned} N_1 &= f(D)_0 \\ \delta N_2 &= f(D)_1 \\ -\delta N_2 &= f(D)_1 \end{aligned}$$

(Ἀρχὴ τοῦ J. M. Keynes, συμπλουμένη ἀπὸ τὸν D. Robertson).

§ 12.—γ) Ἡ Ἀρχὴ τῆς Χρονικῆς Περιόδου Ἡ ἀνάλυσις διὰ νό ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν οἰκονομικὴν λειτουργίαν πρέπει νὰ εἶναι δυναμικὴ καὶ διὰ νὰ εἶναι δυναμικὴ πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς τὴν διαδοχικὴν χρονικὴν περιόδον. Αἱ μεταβληταὶ μιᾶς χρονικῆς περιόδου (0) προσδιορίζουν τὰς μεταβλητάς τῆς ἐπομένης χρονικῆς περιόδου (1) καὶ οὕτω καθεξῆς, (Ἀρχὴ τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξεν ὁ D. Robertson καὶ ἔδωκε δυναμικὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν Κεϋνσιανὴν ἀνάλυσιν).

§ 13.—δ) Ἡ Ἀρχὴ ὅτι (παρὰ τὸν Νόμον τοῦ Say—Ricardo) ἐκ τῆς Ἰσότητος καὶ τῆς Ταυτότητος τῶε Κατηγοριῶν τῶν Ἀποταμιεύσεων καὶ τῶν Ἐπενδύσεων, ἀνακύπτει ἐκ τῆς λειτουργίας, τῆς οἰκονομίας, ἄλλοι μὲν μεγαλύτεραι Ἐπενδύσεις ἀπὸ τὰς Ἀποταμιεύσεις.

I) S

Καὶ τοῦτο συμβαίνει ὅταν ἔχωμεν :

$$\begin{aligned} A &= \text{αὔξησιν τοῦ κυκλοφ. χρήματος} \\ B &= \text{ἀντιθησαυρίζομενον χρήμα} \\ C &= \text{αὔξησιν τῶν πιστώσεων} \\ D &= \text{αὔξησιν τοῦ συναλλάγματος.} \end{aligned}$$

Καὶ ἄλλοτε μεγαλύτεραι ἀποταμιεύσεις ἀπὸ τὰς Ἐπενδύσεις δηλαδὴ αἱ Ἐπενδύσεις μικρότεραι ἀπὸ τὰς Ἀποταμιεύσεις.

S) I

Καὶ τοῦτο συμβαίνει ὅταν ἔχωμεν :

$$\begin{aligned} -A &= \text{περιορισμὸν τοῦ κυκλοφ. χρήματος} \\ -B &= \text{θησαύρισιν χρήματος} \\ -C &= \text{περιορισμὸν τῶν Πιστώσεων} \\ -D &= \text{ἐλάττωσιν τοῦ Συναλλάγματος.} \end{aligned}$$

(Ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἀποκρυσταλλώνομεν ἐκ τῆς συζητήσεως τῆς Σουηδικῆς Σχολῆς περὶ Ἐπενδύσεων καὶ Ἀποταμιεύσεων).

§ 14.—ε) Ἡ Ἀρχὴ τῆς Συναρτήσεως Καταναλώσεως (*Consumption Function*), κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ αὔξησις τοῦ Εἰσοδήματος δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἀνάλογον αὔξησιν τῆς Καταναλώσεως λόγῳ τῆς σωματικῆς καὶ ψυχολογικῆς ἀδυναμίας τοῦ ἀνθρώπου νὰ καταναλίσκη ἀπεριορίστως. Ἡ συνεχῶς

ελαττωμένη αύξησις τῆς Καταναλώσεως, ανατρέπει τὴν Ἴσορροπίαν Εἰσοδήματος Καταναλώσεως. Ἡ διάστασις, μεταξύ τῶν δύο κατηγοριῶν ἐκδηλοῦται ἐντονώτερον εἰς τὰ μεγαλύτερα ὕψη τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν. Ἔχομεν δηλαδὴ Shifts of Consumption Function καὶ συνεπείᾳ τούτου Secular Stagnation. (Ἀρχὴ τοῦ J. M. Keynes).

§ 15.—στ) Ἐτέρα θεμελιώδης Ἀρχὴ τῆς Θεωρίας τῆς Ἀπασχολήσεως δύναται νὰ τεθῆ ἡ Ἀρχὴ τῆς προόδου ἢ ὁ Νόμος τῆς Ἀναπτύξεως (Growth's Law).

Βάσει τοῦ Νόμου τῆς Προόδου θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ συνεχῶς καὶ πάντοτε Πλήρης Ἀπασχόλησις.

Ἡ ὀριακὴ Ἐπένδυσις μιᾶς περιόδου (π.χ. μιᾶς ἐβδομάδος) προκαλεῖ ὀριακὴν αὐξήσιν τοῦ Εἰσοδήματος καὶ τῆς Ἀπασχολήσεως τῆς ἐπομένης περιόδου.

$$\frac{\delta Y_1}{\delta /_0} = G_1, \quad \frac{\delta Y_2}{\delta /_1} = G_2, \dots \dots G_n.$$

Ἀφ' ἧς διατεθῆ Ἐπένδυσις εἰς παραγωγικὸν κεφάλαιον προκαλεῖ αὐξήσιν τοῦ Εἰσοδήματος ὄχι μόνον ἐφ' ὅσον διαρκεῖ τὸ παραγωγικὸν ἀγαθόν, ἀλλ' ἐπ' ἄπειρον.

Προσδιορίζεται ὅμως χρονικῶς καὶ οἰκονομικῶς τὸ παραγωγικὸν ἀγαθὸν ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ χρόνος τῆς ἀποσβέσεώς του.

Οὕτω ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἡ Ἀπασχόλησις θὰ ἦτο σωρευτικὴ, ἔστω καὶ ἂν ἐχρησιμοποιεῖτο κεφάλαιον ἐξοικονομοῦν ἐργασίαν (Worker-Saving Innovations) ἔστω καὶ ἂν ὑπῆρχαν μονοπώλια, διότι τὰ μονοπώλια δὲν θὰ ἠμποδίζον τὴν ἐπέκτασιν τῆς παραγωγῆς εἰς ἄλλους κλάδους τῆς Οἰκονομίας.

Ἡ κάμψις τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως καὶ ἡ ἐμφάνισις τῆς Ἀνεργίας καὶ τῆς Ὑποαπασχολήσεως θὰ ἦσαν ἄγνωστα φαινόμενα εἰς τὴν ἐλευθέραν οἰκονομίαν.

Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὸ σύστημα ὑφίστανται διαρροαὶ (διαφυγαί) (leakages), μέρος τοῦ ἐκ τῆς Ἐπενδύσεως δημιουργουμένου εἰσοδήματος δὲν ἐπανέρχεται εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς οἰκονομίας, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκμηδενίζεται καὶ οὕτω δὲν δημιουργεῖται σωρευτικὴ ἀνάπτυξις, ἀλλὰ κατὰ περιόδους κάμπτεται αὕτη.

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ Νόμος τῆς Προόδου ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν τοῦ Πολλαπλασιαστοῦ (Multiplier).

Διὰ τῆς ἀντικυκλικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς Πολιτικῆς τῆς Σταθεροποιήσεως τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως ἐξουδετεροῦνται αἱ διαφυγαί.

Ὡστε ἡ ταχεῖα πρόοδος καὶ ἡ ταχεῖα αὐξήσις τῆς Ἀπασχολήσεως δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὸ ποσοστὸν τῶν Ἐπενδύσεων ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τῶν διαφυγῶν, τῶν διαρροῶν.

Με τὰς ἀνωτέρω σημειωθείσας ἐξ θεωρητικὰς Ἀρχὰς δυνάμεθα νὰ ἀσκήσωμεν ἐπιτυχῶς τὴν πολιτικὴν Πλήρους Ἀπασχολήσεως καὶ εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας βιομηχανικῶς χώρας καὶ εἰς τὰς καθυστερημένας ἀγροτικὰς καὶ ἡμιαναπτυκτοὺς χώρας.

III. Γενικοὶ Κανόνες πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως

§ 16. Πρῶτον. Πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὰς βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένας χώρας ἀπὸ τὰς καθυστερημένας.

Εἰς τὰς πρώτας, ἡ Ἀνεργία ὀφείλεται εἰς ὀργανικὰς αἰτίας, δηλαδὴ ὀργανικὴν ἐλάττωσιν τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως.

Εἰς τὰς δευτέρας, ἡ Ἀνεργία καὶ ἡ Ὑποαπασχόλησις εἶναι μόνιμον φαινόμενον καὶ ὀφείλεται κυρίως εἰς ἔλλειψιν παραγωγικοῦ κεφαλαίου. Εἶναι ὁμωὶ ἐνδεχόμενον νὰ ὑποκρύπτεται καὶ ὀργανικὴ Ἀνεργία.

Εἰς τὰς πρώτας ἔχομεν Technological καὶ General Unemployment εἰς τὰς δευτέρας ἔχομεν Natural Unemployment, ἢ Disguised Employment

§ 17. Δεύτερον. Εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας ἐφαρμόζομεν συστηματικῶς, προληπτικῶς καὶ κατασταλτικῶς Πολιτικὴν Σταθερᾶς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως.

§ 18. Τρίτον. Ἡ Ἐνεργὸς Ζήτησις ἐκδηλοῦται: α) εἰς τὴν ἰδιωτικὴν Κατανάλωσιν, β) εἰς τὴν ἰδιωτικὴν Ἐπένδυσιν, γ) εἰς τὴν Δημοσίαν Κατανάλωσιν (δηλαδὴ τακτικὰς Δαπάνας τοῦ Δημοσίου), δ) εἰς τὴν Δημοσίαν Ἐπένδυσιν, καὶ ε) εἰς τὰς Πληρωμὰς εἰς τὸ Ἐξωτερικόν.

Διὰ τὴν σταθεροποίησιν καὶ τὴν αὔξησιν τῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως, προσέχομεν καὶ εἰς τοὺς πέντε τομεῖς ὥστε νὰ ὑπάρχη σταθερὰ ζήτησις.

Διὰ τῆς σταθεροποιήσεως τῆς Ζητήσεως καὶ εἰς τοὺς πέντε τομεῖς ἐπιτυγχάνομεν σταθεροποίησιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως.

§ 19. Τέταρτον. Ὄταν ἐκδηλοῦται Ἀνεργία, δηλαδὴ διατάραξις τῆς Ἴσορροπίας τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως πρέπει κατ' ἀρχὴν νὰ κάμωμεν ὀρθὴν διάγνωσιν τῆς αἰτίας καὶ τοῦ τομέως ἐνθα ἐνεφανίσθη ἀνεπάρκεια τῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως καὶ νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν Ἴσορροπίαν τῆς Ζητήσεως καὶ τῆς Προσφορᾶς (Παραγωγῆς), ὥστε νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν Πλήρη Ἀπασχόλησιν.

§ 20. Πέμπτον. Εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας μὲ ὑπεραφθόνους Ἀποταμιεύσεις, αἱ ἰδιωτικαὶ Ἐπενδύσεις δὲν ἐπαρκοῦν διὰ τὴν ἀπορρόφησιν τῶν Ἀποταμιύσεων.

Δι' αὐτὸ ὑφίσταται ἀνάγκη μόνιμου ὀργάνου ἐφαρμογῆς πολιτικῆς Δημοσίων Ἐπενδύσεων εἰς μεγάλα δημόσια παραγωγικὰ ἔργα. Δηλαδὴ ἐφαρμογὴ πολιτικῆς σταθερᾶς αὔξεσεως τῶν Δημοσίων Ἐπενδύσεων διὰ τὴν

σταθεροποίησιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως καὶ τὴν ἀπορρόφησιν τῶν νέων ἐργαζομένων (τῶν ζητούντων ἐργασίαν).

§ 21. Ἐκτον. Διὰ τὴν σταθεροποίησιν τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως καὶ εἰς τοὺς πέντε τομεῖς πρέπει νὰ χρησιμοποιῶνται ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς.

§ 22. Ἑβδομον. Ἡ Σταθεροποίησις τοῦ Νομίσματος εἶναι προϋπέθεσις sine qua non τῆς πολιτικῆς Σταθερᾶς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως.

Εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας ὅταν ὑφίσταται Ἀνεργία καὶ ζητῆται ἀμεσος αὐξήσις τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως, δύναται ἀκινδύνως νὰ ἐφαρμόζεται mild inflation.

§ 23. Ὀγδοον. Ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν τῶν Μισθῶν εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας διὰ τὴν ἀποκατάστασιν καὶ τὴν σταθεροποίησιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως ἐπιβάλλεται ἐκτὸς τῆς αὐξήσεως τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως καὶ ἡ δημιουργία περιθωρίου Κέρδους τῶν Ἐπιχειρήσεων.

Οὕτω εἶναι ἀναγκαῖα ἡ προσαρμογὴ τῶν Μισθῶν, ἐλάττωσις τῶν μισθῶν πραγματικῆ, δεδομένου ὅτι οἱ Μισθοί, εἶναι τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ κόστους τῶν ἐπιχειρήσεων.

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν ὁμως τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως, οἱ Μισθοὶ δύνανται ν' αὐξηθοῦν ἐντὸς τῶν δυνατοτήτων τῶν ἐπιχειρήσεων.

Μὲ τὴν αὐξήσιν τῶν Μισθῶν, αὐξάνομεν τὴν Κατανάλωσιν, ἡ διαρκῆς δὲ αὐξήσις τῆς Καταναλώσεως τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν προκαλεῖ τὴν λειτουργίαν τῆς Acceleration καὶ τὴν ἔντασιν τῆς ἀναπτύξεως.

§ 24. Ἐννατον. Διὰ τὴν σταθεροποίησιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως εἰς κάθε χώραν, ἐπιβάλλεται ἐπίσης Σταθερὰ Συνολικὴ Ἐνεργὸς Ζήτησις εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Παγκοσμίου Οἰκονομίας. Διότι ἡ ἐλάττωσις τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως εἰς μίαν χώραν καὶ ἡ πρόκλησις Ἀνεργίας, προκαλεῖ διὰ τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγῶν μετάδοσιν τῆς ἐλαττώσεως καὶ νέαν ἐλάττωσιν τῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως καὶ Ἀνεργίαν εἰς παγκόσμιον κλίμακα.

Καὶ ὅπως εἶναι φυσικόν, ἡ χώρα ποῦ ἔχει ὑψηλὸν ἐπίπεδον διεθνῶν συναλλαγῶν ὑφίσταται τὴν μεγαλύτεραν ἐλάττωσιν τῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως καὶ τὴν μεγαλύτεραν αὐξήσιν τῆς Ἀνεργίας. Κάθε χώρα ὀφείλει νὰ ἐπιτυγχάνῃ Ἴσοζύγιον τῶν Ἐξωτερικῶν Συναλλαγῶν τῆς.

§ 25. Δέκατον. Διεθνῶς ἐπιβάλλεται ὅπως οἱ ὑφιστάμενοι οἰκονομικοὶ ὀργανισμοὶ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἢ ἕτερον εἰδικώτερον ὄργανον, ἐξασφαλίξῃ πάντοτε τὴν ἰσορροπίαν εἰς τὴν διεθνῆ κίνησιν τῶν κεφαλαίων, δηλαδὴ νὰ ἐπιτυγχάνῃ σταθερὰν εἰσορρὴν κεφαλαίων, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζεταί τὸ Ἴσοζύγιον τῶν Ἐξωτερικῶν Πληρωμῶν. Ὅταν δηλαδὴ διάφοροι λόγοι παρεμποδίζουσι μίαν χώραν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ Ἴσοζυγίου τῶν Ἐξωτερικῶν Συναλλαγῶν τῆς, τὸ διεθνὲς τοῦτο ὄργανον διὰ πιστώσεων πρὸς τὴν ἐνδιαφερο-

μένην χώραν νά ἐπιτυγχάνη τὸ Ἴσοζύγιόν τῆς Πληρωμῶν. Οὕτω θὰ ἐξασφαλίζεται ἡ σταθεροποίησις τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν τῆς ἐνδιαφερομένης χώρας καὶ ἡ σταθεροποίησις τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως.

Ὁ ἀντικειμενικὸς αὐτὸς σκοπὸς διαφέρει ἀπὸ τὴν διεθνῆ κίνησιν τῶν κεφαλαίων καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν καθυστερημένων χωρῶν διὰ τὴν οἰκονομικὴν των ἀνάπτυξιν.

IV. Κανόνες Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως εἰς τὰς καθυστερημένας χώρας

Ἡ Πολιτικὴ Πλήρους Ἀπασχολήσεως εἰς τὰς καθυστερημένας χώρας εἶναι περισσύτερον προβληματικὴ ¹.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω γενικῶν κανόνων ἐπιβάλλεται ἡ ἐφαρμογὴ περισσοτέρων κανόνων, εἰδικωτέρων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς Ἀνεργίας καὶ τῆς Ὑποαπασχολήσεως εἰς τὰς καθυστερημένας χώρας.

§ 26. Πρῶτον. Ἀπαιτεῖται Σταθερὰ Συνολικὴ Ἐνεργὸς Ζήτησις καὶ ταχεῖα αὐξήσις τῆς Παραγωγῆς καὶ τοῦ Εἰσοδήματος, ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται ὀρθολογιστικώτερον καὶ ταχύτερον ἐπὶ τῇ βάσει Προγράμματος καὶ Σχεδίου.

§ 27. Δεύτερον. Δυναμικὸν στοιχεῖον τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας τῶν καθυστερημένων χωρῶν εἶναι αἱ Ἀποταμιεύσεις, αἱ ὁποῖαι χρηματοδοτοῦν τὰς Ἐπενδύσεις καὶ προκαλοῦν αὐξήσιν τῆς Ἀπασχολήσεως ².

Ἀπαιτεῖται αὐξήσις τῶν Ἀποταμιεύσεων καὶ ἐπὶ πλέον αἱ Ἀποταμιεύσεις δὲν πρέπει νὰ θησαυρίζωνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔρχωνται ὅλαι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἐμπιστοσύνη καὶ ἀποκατάστασις τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ Νόμισμα, εἰς τὰς Τραπεζὰς καὶ εἰς τὸ Κράτος. Αἱ ρῆτραι εἰς χρῆσόν τῆ συνάλλαγμα στερεώνουν, δὲν κλονίζουσι τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα.

§ 28. Τρίτον. Ἐκ τῶν παραγωγικῶν Ἐπενδύσεων κυρίως καὶ πρωταρχικῶς πρέπει νὰ χρηματοδοτοῦνται ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν ἐργασίας (job-making investments). Ἀπαιτεῖται δηλαδὴ ἔλεγχος τῶν Ἐπενδύσεων.

§ 29. Τέταρτον. Διὰ τὴν δημιουργίαν ἐπιχειρήσεων καὶ τὴν χρηματοδότησιν αὐτῶν ἀπαιτεῖται ἀσκήσις Πιστωτικῆς Πολιτικῆς ἔξω τῶν συνήθων ἐμπορικῶν κριτηρίων (Δημιουργία ἐταχιῶν, ὀργανισμῶν, ἰδιωτικῶν, δημοσίων, μικτῶν, πολιτικῆ εὐθηνοῦ χρήματος, ἔναρξις καταβολῆς τοκοχρεωλυσίῳ μετὰ τὴν ἔναρξιν λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων κλπ.).

§ 30. Πέμπτον. Ἀπαιτεῖται πρωταρχικῶς ἴδρυσις ἐπιχειρήσεων πρω-

1. Measures for Economic Development of Undeveloped Countries, United Nations, 1951.

2. Methods of Financing Economic Development in Underdeveloped Countries, United Nations, 1949.

τογενούς και δευτερογενούς παραγωγής. Εκείνων δηλαδή αι όποια αποσπών αγαθά από την γην, ή εκμεταλλεύονται τας δυνάμεις τής γης. Αι έμπορικά επιχειρήσεις δημιουργούνται αυτόματως και δέν έχουν ανάγκην κρατικής επέμβασως. Διά την ίδρυσιν τών πρωτογενών και δευτερογενών επιχειρήσεων χρειάζονται ίσχυοί επιχειρηματικά, διευθύνται τών επιχειρήσεων με δημιουργικόν πνεύμα.

§ 31. "Εκτον. "Έλεγχος τών Εισαγωγών. Διά την αύξησιν του παραγωγικού κεφαλαίου και τής 'Απασχολήσεως απαιτείται έλεγχος τών εισαγωγών, δηλαδή έπιλογή αυτών. 'Επιβάλλεται απαγόρευσις εισαγωγής πολυτελών καταναλωτικών αγαθών. 'Εκ τών έπιτρεπόμενων διά την εισαγωγήν παραγωγικών αγαθών πρέπει να προτιμώνται εκείνα τά όποια δημιουργούν έργασίας.

§ 32. "Εβδομον. 'Απαιτείται αύξησις τών εξαγωγών αγαθών και ύπηρεσιών, διά την χρηματοδότησιν τών αύξανόμενων εισαγωγών. 'Η αύξησις του διαθέσιμου συναλλάγματος, άδιαθέτου εις την Τράπεζαν, και ή έλλειψις ζητήσεως διά την εισαγωγήν παραγωγικών αγαθών τά όποια δημιουργούν δουλειές, άποτελεϊ έθνικην ζημίαν.

'Η αύξησις τών 'Εξαγωγών (αγαθών και ύπηρεσιών—άδήλων πόρων) αύξάνει την 'Απασχόλησιν, πρώτον, διότι αύξάνει την παραγωγήν, και όπως είδομεν, ή αύξησις τής παραγωγής είναι μεταβλητή, παράμετρος του έπιπέδου τής 'Απασχολήσεως (§ 10), και δεύτερον, διότι βοηθεϊ την αύξησιν τής εισαγωγής παραγωγικών αγαθών, τά όποια αύξάνουν την 'Απασχόλησιν.

§ 33. "Ογδοον. 'Η σταθεροποίησις του Νομίματος είναι απαραίτητος διά την οικονομικην ανάπτυξιν. 'Αλλά και ή συνδεδυασμένη mild inflation, ως μοχλός άνυψώσεως και δημιουργίας περιθωρίων κέρδους είναι αναγκαία¹. 'Η χρηματοδότησις παραγωγικών επιχειρήσεων αι όποια δημιουργούν έργασίας, επιβάλλεται να γίνεται έστω και διά δημιουργουμένου χρήματος, μετά συνέσεως βεβαίως και εν τή πορεία τής αναπτύξεως τής οικονομίας. Αι έξωτερικαι συναλλαγαι όμως πρέπει να στηρίζονται εις τον κανόνα έξωτερικού συναλλάγματος και χρυσου και όταν ακόμη δέν ύπάρχη ρητή συμφωνία.

§ 34. "Ενατον. 'Ος προς την πολιτικην τών Μισθών απαιτείται Σταθερόν Μισθολόγιον. 'Ονομαστική και πραγματική αύξησις τών Μισθών εντός τών δυνατοτήτων και τών περιθωρίων κέρδους τών επιχειρήσεων, δηλαδή του ύψους τής παραγωγικότητος τών 'Επιχειρήσεων. Είς τας καθυστερημένας χώρας διαμορφώνονται μισθοι εις κατώτατα έπίπεδα, πολλάκις και κάτω τής άτομικής συντηρήσεως. 'Επιβάλλεται εθεν πολιτική μισθών ελαχίστου όριου. 'Η πολιτική αύτη δέν έμποδίζει την αύξη-

1. "Ορα και «Challenge», Vol. 2 N. 5 «The Faces of New Capitalism» γνώμην του καθηγητού Summer Slichter.

σιν τῆς ἀπασχολήσεως, διὰ τῆς χρησιμοποίησεως παραγωγῶν ἀγαθῶν ὑψηλοτέρας στάθμης παραγωγικότητος.

Εἰς τὰς καθυστερημένας χώρας ἡ αὐξήσις τῆς Ἀπασχολήσεως δὲν παρεμποδίζεται λόγῳ τῶν ὑψηλῶν μισθῶν καὶ τοῦ ὑψηλοῦ κόστους ὅσον ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν Ἐνεργοῦ Ζητήσεως.

Ἡ πολιτικὴ τῶν Γενικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων εἶναι ἐπικίνδυνος διότι παρεμποδίζει τὴν λειτουργίαν τῶν μικρῶν ἐπιχειρήσεων μὲ μεγάλο κόστος.

Ἐπιβάλλεται ἡ ἐφαρμογὴ εἰδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἰς τὰς μεγάλας καὶ τὰς μεσαίας ἐπιχειρήσεις, ὅταν ὑπάρχουν περιθώρια κέρδους. Ἔτσι, ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν παρεμποδίζονται αἱ μικραὶ ἐπιχειρήσεις, ἀφ' ἑτέρου δημιουργεῖται αὐξήσις ἐνεργοῦ Ζητήσεως διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς καταναλωτικῆς δυνάμεως ἔστω καὶ μέρους τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων.

§ 35. Δέκατον. Εἰς τὰς χώρας ἐν ἀναπτύξει ἐμφανίζεται ἔντονον τὸ πρόβλημα τῆς χρησιμοποίησεως νέων παραγωγικῶν ἀγαθῶν ὑψηλῆς στάθμης Παραγωγικότητος. Ταῦτα αὐξάνουν τὴν παραγωγὴν εἰς ὄγκον, ποσότητα, ἐλαττώνουν τὸ κόστος καὶ ὑψώνουν τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον.

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν νέων μηχανικῶν μέσων ἐπιβάλλεται ἔστω καὶ ἂν προσωρινῶς δημιουργεῖται τεχνολογικὴ ἀνεργία.

Ἐπιβάλλεται ὁμοίως συγχρόνως καὶ Ἀσφάλις πλήρης τῆς Τεχνολογικῆς Ἀνεργίας.

§ 36. Ἐνδέκατον. Αἱ καθυστερημέναί χώραι ἔχουν ἀνάγκην εἰσορῆς ξένου κεφαλαίου. Ἐπιβάλλεται ὅθεν δανεισμός ἰδιωτῶν, τοῦ δημοσίου, ἀπὸ ἰδιώτας ἢ ξένα κράτη. Ἰδίως ἐπιβάλλεται δανεισμός ἀπὸ διεθνεῖς ὀργανισμούς χωρὶς πολιτικούς ὄρους. Ἡ ἀποκατάστασις ὅθεν τῆς Δημοσίας Πίστεως καὶ αἱ ρῆτραι εἰς χρυσὸν ἢ συνάλλαγμα εἶναι ἀναγκαῖαι.

Διὰ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ξένου κεφαλαίου ἐπιτρέπεται ἐξαγωγὴ συναλλάγματος, ἀρκεῖ τὸ χρησιμοποιοῦμενον ξένον κεφάλαιον νὰ βοηθῇ εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας (Ὁ κανὼν οὗτος ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν κανόνα τῆς § 25).

V. Εἰδικοὶ κανόνες Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα

§ 37. Τὰ εἰδικώτερα χαρακτηριστικὰ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, τὰ ὁποῖα προσδιορίζουν καὶ τοὺς εἰδικούς κανόνας Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως, εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

α) Ἡ ὑπαρξὶς μεγάλης Ἀνεργίας καὶ ὑποαπασχολήσεως συνεπιέει καθυστερήσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας ἐκ λόγων ἱστορικῶν (δου-

λεία, επαναστάσεις, πόλεμοι, καταστροφαι) και συνεπεία συγκεντρώσεως μεγάλου εργατικῷ δυναμικῷ λόγω τῶν ὁμαδικῶν προσφυγικῶν ἐγκαταστάσεων (1906, 1914, 1922, καὶ 1922-1927). "Ἐνεκα τῆς μεγάλης, προσφορᾶς εργατικῆς δυνάμεως, ἀφ' ἑνὸς διαμορφώνονται χαμηλοὶ μισθοί. ἀφ' ἑτέρου μεγάλο καὶ τὸ νεανικώτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ μεταναστεύει καὶ διαμορφώνεται γηραλέος πληθυσμὸς εἰς τὴν χώραν.

§ 38. β) Τὸ δεύτερον χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ μεγάλη ἔλλειψις παραγωγικῷ κεφαλαίου, καὶ

§ 39. γ) Τρίτον χαρακτηριστικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας εἶναι ὁ δισταγμὸς ἀπὸ μέρους τῶν ἐλλήνων ἐπιχειρηματιῶν εἰς τὴν ἐπένδυσιν κεφαλαίων εἰς ἐπιχειρήσεις πρωτογενοῦς καὶ δευτερογενοῦς παραγωγῆς διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ παραγωγικῷ πλοῦτου τῆς χώρας. Αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις περιορίζονται εἰς ἐμπορικὰς ἐπενδύσεις ἢ εἰς ἰδιωτικὰς οἰκοδομὰς.

Δημιουργοῦνται συνήθως ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις ἢ πολυκατοικίαι αἱ ὁποῖαι, μὴ ἔχουσαι ὑπόβαθρον βιομηχανικὸν (γενικώτερον πρωτογενῆ παραγωγῆν) δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ προκαλέσουν ἀνάπτυξιν συνεχῆ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, καὶ συντόμως φθίνουσι.

Ἐκ τῶν εἰδικωτέρων τούτων συνθηκῶν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας ἐπιβάλλονται εἰδικώτεροι κανόνες Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχόλησεως, ἐκτὸς τῶν κανόνων τῶν ἐφαρμοζομένων εἰς τὰς καθησπερημένας χώρας καὶ τοὺς γενικοὺς κανόνας, ἐφαρμοζομένους εἰς ὅλας τὰς χώρας.

§ 40. α) Ἀπαιτεῖται αὐστηρὰ ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων προστασίας τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, ἕως οὗ αὕτη ἀνδρωθῆ, καὶ εἶναι ἰκανὴ εἰς διεθνή συναγωνισμόν.

§ 41. β) Ἐπιβάλλεται περιορισμὸς ἢ καὶ ἀπαγόρευσις εἰσαγωγῆς πολυτελῶν ἀγαθῶν καὶ παραγωγικῶν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα δὲν δημιουργοῦν ἐργασίας.

§ 42. γ) Ἐπιβάλλεται δραστηριωτέρα (ἐπὶ σχεδίῳ) ἄσκησις πολιτικῆς Ἐπενδύσεων ὑπὸ τοῦ Κράτους μὲ αὐστηρὰ οἰκονομικὰ κριτήρια.

§ 43. δ) Ἐπιβάλλεται αὐξήσις τοῦ ποσοστοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος, τοῦ διαμορφουμένου εἰς Ἐπενδύσεις, Ἀποταμιεύσεις, ἤτοι περιορισμὸς τῆς καταναλώσεως εἰς τὰ πλέον ἀναγκαῖα εἶδη.

§ 44. ε) Ἐπιβάλλεται ἔντονος προσπάθεια αὐξήσεως τοῦ Ἐνεργητικοῦ τοῦ Ἴσοζυγίου Ἐξωτερικῶν Λογαριασμῶν διὰ τὴν εἰσαγωγῆν παραγωγικῶν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα δημιουργοῦν ἐργασίας.

§ 45. στ) Ἐπιβάλλεται καὶ διάθεσις ἀφθόνου καὶ εὐθηνοῦ χρήματος εἰς μακροπρόθεσμα δάνεια παραγωγικῶν ἐπιχειρήσεων πρωτογενοῦς παραγωγῆς, εἰς ὅλην τὴν χώραν, χωρὶς τὰς συνήθεις τραπεζιτικὰς ἐγγυήσεις, (εἰς ἐπιχειρήσεις ἰδιωτικὰς, κρατικὰς, συνεταιριστικὰς καὶ μιχτάς).

§ 46. ζ) (Χωρικὴ Βιοτεχνία) Ἐπιβάλλεται ἰδιαίτερα χρηματοδότησις νέων βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰ χωρία μὲ ἐγγυήσεις τῶν συνεταιρι-

σμῶν (ύφαντά, τάπητες κλπ.) καὶ ἀγορὰν τῶν προϊόντων ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν εἰς τιμὰς ἀσφαλείας.

§ 47. η) Χρηματοδότησις ὑπὸ τῶν νομαρχιακῶν, δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ταμείων, μικρῶν παραγωγικῶν ἔργων εἰς ἕλην τὴν χώραν.

§ 48. θ) Ἐπιβάλλεται συστηματικὴ ἀνάπτυξις τῆς οἰκοσίτου καὶ τῆς νομαδικῆς κτηνοτροφίας διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς πλεοναζούσης ἐργασίας εἰς τὰ χωριά.

§ 49. ι) (Ἄγροτικοί—Οἰκονομικοὶ Συνεταιρισμοί). Ἐπιβάλλεται ἡ ἀνοικοδόμησις νέων οἰκιῶν εἰς τὰ χωριά, μὲ ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα ἀνέσεως καὶ οἰκονομικῆς ἀποδόσεως, κατὰ τὰς περιόδους τῆς διακοπῆς τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν. Οἱ ὑπάρχοντες συνεταιρισμοὶ δύνανται αὐτομάτως νὰ γίνουν καὶ οἰκοδομικοὶ (μὲ σχέδια παρεχόμενα δωρεὰν ἀπὸ κρατικὴν ὑπηρεσίαν).

Διὰ τῶν ἀνωτέρω προτάσεών μας (ζ-ι) νομίζομεν ὅτι ἀποφασιστικῶς θέλουσι χρησιμοποιηθῆ, αἱ πλεονάζουσαι ὥραι ἐργασίας τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, αὐξανομένης οὕτω τῆς στάθμης τῆς Ἀπασχολήσεως καὶ τοῦ Εἰσοδήματος.

§ 50. ια) Ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν τῶν Μισθῶν ἐπιβάλλεται ἐφαρμογὴ συλλογικῶν συμβάσεων στενωτέρου κύκλου βάσει τῶν οἰκονομικῶν δεδομένων τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ τὸν οἰκονομικὸν κλάδου, τοῦ ὀλιγώτερον ἀποδοτικοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ προκαλῆται συνεχῶς αὐξήσις τῆς Καταναλώσεως καὶ νὰ λειτουργῇ ἡ Acceleration, διὰ τὴν ἔντονον ἀνάπτυξιν τῆς Οἰκονομίας χωρὶς νὰ κλονίζονται αἱ μικραὶ ἐπιχειρήσεις. Οὕτω θὰ ἔχωμεν ταχεῖαν καὶ σταθερὰν αὐξήσιν τῆς Ἀπασχολήσεως.

VI. Ἐλεγχος τοῦ Πληθωρισμοῦ ὡς μέτρου Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως

§ 51. Ἐμπόδιον καὶ ὄριον εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς Ἀπασχολήσεως εἰς οἰανδήποτε χώραν εἶναι ὁ Πληθωρισμός, δεδομένου ὅτι ἡ Νομισματικὴ Σταθερότης ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν σταθερᾶς ἐπεκτάσεως καὶ ἀνόδου.

Πληθωρισμός δύναται νὰ ἐκδηλωθῆ ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν προοδευτικὴν πορείαν τῆς αὐξήσεως τῆς Ἀπασχολήσεως.

Ἐπιβάλλεται ὅθεν νὰ λαμβάνωνται μέτρα ὥστε ἡ προωθητικὴ δύναμις τῆς αὐξήσεως τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως νὰ μὴ ἀνατρέπη τὴν ἀξίαν τοῦ Νομίσματος καὶ προκαλῆ δυσπιστίαν πρὸς τὸ νόμισμα.

Τὰ ἀντιπληθωριστικὰ μέτρα ἀπὸ ἀπόψεως Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως πρέπει νὰ στηρίζονται εἰς ἀκριβῆ παρακολούθησιν τῆς κινήσεως τοῦ Τιμαριθμοῦ καὶ τῆς Ἀπασχολήσεως εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς χώρας καὶ νὰ μὴ προκαλοῦν ἀποτόμους μεταβολὰς τῆς Συνολικῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως.

Πρέπει νὰ εἴμεθα πολὺ προσεκτικοὶ εἰς τὰ μέτρα ἀντιπληθωρισμοῦ, διότι

προκαλοῦν δυναμικὴν συστατικὴν φορὰν, δηλαδὴ ἀντίθετον κίνησιν τῆς Acceleration.

§ 52. Μέτρα ἐλέγχου τοῦ Πληθωρισμοῦ, ὡς μέρος τῆς Πολιτικῆς τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως δύνανται νὰ εἶναι :

§ 53. α) Φορολογικὰ Μέτρα. Διδίχεται (καὶ ἐφαρμόζεται) ὅτι ἄμεσον καὶ ἀποτελεσματικὸν μέτρον εἶναι ἡ Φορολογία. Αὐξήσις ἢ ἐπέκτασις τῆς φορολογίας θεωρεῖται μέτρον ἀποτελεσματικὸν διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως.

Νομίζομεν ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα πρέπει νὰ ἀποκλείωνται παντελῶς, διότι προκαλοῦν κοινωνικὴν ἀναταραχὴν καὶ οἰκονομικὴν διατάραξιν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπὶ τούτοις κλονίζουσι τὴν φορολογικὴν συνείδησιν μετὰ τὴν φορολογικὴν ἀσθάθειαν καὶ τοὺς διαρκεῖς φορολογικοὺς ἐλέγχους.

§ 54. β) Περιορισμὸς τῶν Κρατικῶν Δαπανῶν (ἢ καὶ πλεόνασμα τοῦ Προϋπολογισμοῦ) εἶναι δυνατὰ μέτρα καὶ ἀκίνδυνα, διότι δὲν ταράσσουσι τὸν ρυθμὸν τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀλλὰ πρέπει νὰ περιορίζωνται αἱ δαπάναι μικρὸν κατὰ μικρὸν καὶ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας.

Πλεόνασμα ὅμως τοῦ κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς περιόδον αὐξήσεως τῆς Ἀπασχολήσεως εἶναι λάθος.

§ 55. γ) Αὐξήσις τοῦ τόκου (δανειακοῦ—προεξοφλητικοῦ). Ἡ αὐξήσις τοῦ τόκου δὲν εἶναι ἀποτελεσματικὸν ἀντιπληθωριστικὸν μέτρον, διότι ὁ δανειζόμενος ἢ ὁ προεξοφλῶν τίτλον εἰς διαταρῆν δὲν ὑπολογίζει ποτὲ τὴν αὐξήσιν τοῦ τόκου ὥστε νὰ παρεμποδισθῇ νὰ εἰσπράξῃ ρευστὸν χρῆμα.

Ὁ περιορισμὸς τῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ τόκου εἶναι ἀσήμαντος ἂν καὶ πραγματικός. Εἶναι ἀντιπληθωριστικὸν μέτρον πολὺ ἀσθενές.

56. δ) Μέτρον εὐχρηστον καὶ ἀποτελεσματικὸν ἀντιπληθωριστικὸν εἶναι ἡ ἀναγκαστικὴ Ἀποταμίευσις ὑπὲρ ἐν ὀρισμένον ὄριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, διὰ τῆς ἀγορᾶς μετοχῶν ἢ ὁμολογιῶν τῶν ἐταιριῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐργάζονται οἱ ἐργαζόμενοι.

Καὶ γενικώτερον ἐκδοσις παραγωγικῶν δανείων, ἢ μετοχῶν νέων ἐπιχειρήσεων μετὰ κρατικὴν ἐγγύησιν.

§ 57. ε) Ἀποτελεσματικὸν καὶ ἀποφασιστικὸν μέτρον ἀντιπληθωριστικὸν εἶναι ἡ πώλησις χρυσοῦ παρὰ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς.

§ 58. στ) Εἰς τὸν χρηματικὸν τομέα δεόν νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἐπιναφορὰν τῆς Ἰσότητος $I=S$, (διὰ τοῦ ἐλαφροῦ περιορισμοῦ τοῦ κυκλοφοροῦντος χρήματος $(-A)$, διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς θησαυρίσεως $(-B)$, διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν πιστώσεων τῶν μὴ παραγωγικῶν $(-C)$ καὶ διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ Συναλλάγματος καὶ τοῦ χρυσοῦ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς $(-D)$).

§ 59 ζ) Μέτρον σπουδαῖον ἀντιπληθωριστικὸν εἶναι ἐπίσης ἡ ἔντασις τῆς παραγωγῆς καὶ μεγαλυτέρα προσφορὰ προϊόντων. Τὰ πληθωριστικὰ δη-

λαδή συμπτώματα άντι νά προκαλέσουν συστολήν τῆς Ἐνεργοῦ Ζητήσεως πρέπει νά δώσουν ἀφορμήν εἰς ἀύξησιν τῆς Προσφορᾶς τῶν Προϊόντων ἔστω καὶ διὰ πιστώσεων πρὸς τὴν Κατανάλωσιν.

Συμπέρασμα

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Πολιτικῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως ἀπαιτεῖται εἰδικὸν ὄργανον κρατικόν: α) ἀναλύσεως, β) παρακολούθησεως τοῦ τιμαριθμοῦ τῶν τιμῶν τῆς Ἀπασχολήσεως, Παραγωγῆς, Ἀποθεμάτων, Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν καὶ Εἰσοδήματος, γ) καὶ ὑποδείξεως μέτρων ἀντικειμενικῶν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Πλήρους Ἀπασχολήσεως.

Καὶ προσέτι, ἀπαιτεῖται Κυβέρνησις ἡ ὅποια ἐνστερνίζεται τὴν Πολιτικὴν Πλήρους Ἀπασχολήσεως εἴτε ἐπὶ Σχεδίῳ εἴτε ἄνευ Σχεδίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. J. M. Keynes, «The General Theory of Employment Interest and Money», 1936.
2. Seymour Harris, ed. «The New Economics», 1947.
3. Kenneth K. Kurihara, «Post—Keynesian Economics», 1955.
4. «National and International Measures for Full Employment», United Nations, 1949.
5. «Financing Economic Development», United Nations, 1949.
6. Measures for Economic Development of Underdeveloped Countries», United Nations, 1951.
7. «The Economics of Full Employment, Studies prepared at the Oxford University Institute of Statistics, 1945.
8. I.L.O. W. Woutinsky, «Three Sources of Unemployment», Geneva 1935.
9. I.L.O. Employment, Unemployment and Labour Force Statistics.— A study of methods. Geneva, 1948.
10. Allen Fischer, «International Implications of Full Employment in Great Britain», 1946.